

Ca²⁺. Таким чином, цГМФ запобігає розпаду фосфоліпідів (в тому числі і фосфоліпідів инозитола) і пригнічує агрегацію і активацію тромбоцитів через загальний механізм гальмування накопичення Ca²⁺. Недостатнє утворення NO має певне значення в патогенезі атеросклерозу, цукрового діабету, інфаркту міокарду, артеріальної гіпертензії та інших захворювань, що супроводжуються дисфункцією ендотелію. Показано, що введення попередника NO L-аргініну призводить до нормалізації артеріального тиску у хворих на есенціальну гіпертензію. Введення інгібіторів синтезу NO здоровим добровольцям супроводжується значним збільшенням периферичного судинного опору. Інтракоронарна ін'єкція ацетилхоліну (АХ) викликає коронарний спазм у пацієнтів зі стенокардією Принцметала (СП), в той час як така ж процедура у молодих людей з нормальними коронарними артеріями викликає їх вазодилатацію. Остання при інтактному ендотелії обумовлена виділенням NO, звуження ж кровоносних судин при віддаленому або пошкодженому ендотелії пояснюється прямим впливом АХ на гладкі м'язи судин.

РОЗСІЯНИЙ СКЛЕРОЗ І ВІТАМІН D

Нерівний В.В., Цимбал О.В., Васильєва І.М.

Харківський національний медичний університет, Україна

Розсіяний склероз - це хронічне, аутоімунне захворювання запального характеру з запаленням у головному і спинному мозку. Перші ознаки (або так звані атаки) найчастіше трапляються в молодому віці і у жіночої половини людства. При розсіяному склерозі імунна система (Т-клітини) починає атакувати і знищувати власні нервові клітини, приймаючи їх за патогенні. Мішенню цитотоксичних клітин імунної системи є мієлін - захисна оболонка нервових волокон. Після перших імунних атак мієлін ще здатний до відновлення, але після наступних, на його місці утворюються склеротичні бляшки. В даний час ця хвороба вважається невиліковною, як і всі аутоімунні захворювання.

Вчені вже давно з'ясували, що, чим далі людина проживає від екватора - тим більше у нього зростає ризик розвитку розсіяного склерозу. У скандинавських країнах, Америці, Канаді та Росії найбільша кількість людей, які страждають від цього захворювання. У той час, як наприклад, в країнах Африканського континенту або Індії розсіяний склероз майже не зустрічається. Проведені в різних країнах багаточисельні дослідження показали, що у 70% людей з розсіяним склерозом спостерігається дефіцит вітаміну D. Як ми знаємо, вітамін D - це жиророзчинний вітамін-прогормон, який синтезується з 7-дегідроксіхолестерину під дією сонячних променів в шкірі. Вітамін D грає важливу роль не тільки в формуванні кісткової тканини і мінеральному гомеостазі, а й в моделюванні імунної системи. Також, вітамін впливає на

розвиток і функцію центральної нервової системи. Цей вітамін володіє можливістю пригнічувати запалення в ЦНС шляхом впливу на спеціальні клітини - антигени. Він впливає на ріст і диференціацію імунomodulatory клітин, що позитивно впливає на перебіг аутоімунних хвороб. У дослідженнях на щурах, у яких був викликаний експериментальний аутоімунний енцефаломієліт, як лікарської препарат був застосований вітамін Д3. В результаті застосованої терапії у більшості щурів розвиток хвороби призупинився. Тим щурам, яким давали вітамін Д в профілактичних цілях, розвитку аутоімунного енцефаломієліту виявлено не було. Також було доведено, що терапія кальцитріолом захищає мієлін від пошкодження, що позитивним чином позначається на перебігу розсіяного склерозу. В даний час вважається, що достатній рівень вітаміну Д в крові може не тільки запобігти розвитку розсіяного склерозу, а й запобігти прогресуванню захворювання.

РЕГУЛЯЦІЯ МЕТАБОЛІЗМА ЖЕЛЕЗА

Абовян К. К., Стеценко С.А.

Харьковский национальный медицинский университет, Украина

Железо (Fe) является необходимым элементом практически для всех живых организмов. Это ключевой функциональный компонент молекул, транспортирующих и хранящих кислород (например, гемоглобин и миоглобин), многих ферментов, катализирующих окислительно-восстановительные реакции, необходимые для получения энергии (например, цитохромы), производства различных метаболитических интермедиатов, а так же для иммунной защиты. Из общего содержания Fe в теле взрослого мужчины, составляющего 3000–4000 мг, основное количество находится в циркулирующих эритроцитах, и в норме суточное потребление Fe для эритропоэза составляет около 20 мг. С определенной долей условности можно сказать, что у здорового человека указанное количество Fe является константным. С одной стороны, это обусловлено тем, что чрезмерная перегрузка организма Fe приводит к синдрому перегрузки железом и гемохроматозу. Недостаток этого микроэлемента обуславливает, в первую очередь, развитие гипохромной анемии. Кроме того, необходимо учитывать токсическое действие свободного Fe в клетке, что приписывается его способности катализировать образование реактивных свободных радикалов. Так, быстрое высвобождение Fe из макрофагов может создавать локальные перегрузки железом и вызывать локальные повреждения тканей. Поэтому, в клетках Fe хранится в виде ферритина (Ф) (в комплексе с белком).

Так как человеческий организм не имеет механизмов контроля экскреции Fe, то кишечная абсорбция его представляет главный этап, который должен тщательно регулироваться. Регуляция абсорбции находится под